

Methods. The following methods were used to solve the problem: theoretical generalization - to clarify the scientific concepts of logistics; method of systematization; graphic method.

Results. The basic comparative characteristics of modern logistic centers of different countries are determined and peculiarities of national logistic centers are distinguished. The main obstacles in creation and development of modern logistics centers and logistics in general are analyzed.

Creation and development of logistics centers in Ukraine is a favorable base for Ukraine's integration into the European Union, as it inevitably leads to an increase in the volume of foreign trade transactions, due to improved system of cargo passage, their registration and processing, which will lead to increase of the national economy and will promote attraction of foreign investments.

Originality. The further development of approaches to identifying significant transit potential of Ukraine, argue the need for the creation of logistics centers, which will reduce the logistics costs of enterprises in their foreign economic activity. It is proposed to create new rational approaches to the development of logistics centers of Ukraine taking into account international experience.

Conclusion. Existing obstacles to the creation and development of modern Ukrainian logistics centers and logistics as a whole are connected with the imperfection of the legislation, the incorrect interpretation of the essence of the concept of "logistics center" and the discrepancy of national logistics real estate with modern international standards hinder their transformation to the European level, which reduces the volume of foreign economic trade operations, which negatively affects the development of the national economy.

Keywords: logistics center, logistics real estate, transport connections, transit.

Одержано редакцією: 28.11.2017
Прийнято до публікації: 11.12.2017

УДК 658:504.6

КЛЄВЦОВА Олена Миколаївна,
аспірант кафедри менеджменту
та економічної безпеки (PhD Доктор філософії),
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна
lenusarik93@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

У статті досліджено особливості забезпечення економіко-екологічної безпеки регіонів України. Подано теоретичні підходи до визначення понять «економічна безпека» та «екологічна безпека»; запропоновано авторське визначення дефініції «економіко-екологічна безпека»; визначено та проаналізовано основні цілі економіко-екологічної безпеки; місце України у світових рейтингах країн світу за рівнем екологічної ефективності у 2018 році; принципи економіко-екологічної безпеки регіону; визначено учасників, які повинні реалізувати та контролювати виконання завдань економіко-екологічної безпеки; запропоновано напрями розвитку економічно-екологічної безпеки.

Ключові слова: економіко-екологічна безпека, регіональні органи влади, імідж регіону, екологізація економіки, індекс екологічної ефективності.

Постановка проблеми. Економіко-екологічна проблематика в умовах глобалізації, активної інтеграції, укрупнення в масштабах підприємств у всіх галузях економіки стає особливо-актуальною за усвідомлення обмеженості природних ресурсів та стрімкого зниження асиміляційного потенціалу навколишнього середовища. При здійсненні господарської діяльності відсутність позитивних зрушень, щодо підтримки екологічно

виснажених галузей, вимагають особливої уваги підходи до стимулювання збереження, та управління екологічними чинниками. На цій основі на перший план виходить економічна безпека регіону, яка в сукупності з екологічною безпекою створить управлінські технології відповідного спрямування. Дослідження проблем економіко-екологічної безпеки, передусім, актуальне для регіонального рівня, що обумовлено зосередженням суб'єктів господарювання та галузей промисловості. Економічні складові, важелі екологічного впливу, інвестиційний потенціал – все це інструменти територіального управління, особливості яких є специфічними для локального рівня. Зазначене підтверджує актуальність проблеми екологізації економіки та викликає підвищену увагу науковців та практиків до пошуку шляхів ефективного забезпечення економіко-екологічної безпеки регіону.

Екологізація всіх напрямків розвитку сучасного суспільства є однією з визначальних тенденцій для населення регіону. Важливість споживати екологічну продукцію стимулює громадян до збільшення витрат, в іншому випадку супроводжується негативними наслідками для життя і здоров'я. Тому економіко-екологічна безпека – це, зокрема, соціальний аспект та проблема здоров'я нації. Для кожної людини екологічна якість життя та продукції повсякденного вжитку все більшою мірою реалізується як вартість, за яку він платить.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальні проблеми, що стосуються особливостей економіко-екологічної безпеки регіону, її організації та забезпечення ефективності є предметом дослідження сучасних зарубіжних та вітчизняних науковців. До зарубіжних слід віднести: В. Весніна, Г. Дейлі, О. Заржицького, Р. Кромера, В. Медоуз, М. Реймерса. Переважно їх публікації стосуються обґрунтування інвестиційно-інноваційних пріоритетів економічної діяльності з чітко вираженим екологічним аспектом у різних галузях регіональної промисловості. До вітчизняних науковців, що досліджують питання, пов'язані з економіко-екологічною безпекою регіону відносимо: О. Балацького, А. Вергуна, Н. Внукова, А. Гуменюка, Т. Ігнатова, В. Петрука, В. Потапенка, Г. Мацкевича, М. Мудрак, Л. Мельника, О. Мазоренка, І. Тарасенка, В. Трегобчука, А. Юрченка, О. Царенка, Л. Яценка. Погляди вітчизняних науковців відмінні від зарубіжних, передусім, щодо сфери застосування та специфіки використання напрямків економіко-екологічної безпеки, як відмінна і регіональна специфіка відповідних країн. Однак, питання щодо обґрунтування особливостей економіко-екологічної безпеки у регіонах України залишаються актуальними в зв'язку розвитком ринків, економіки, використання ресурсів та управлінських особливостей.

Мета та завдання дослідження. Метою даної роботи є дослідження особливостей забезпечення економіко-екологічної безпеки регіонів України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині в Україні практично не здійснюється єдиної послідовної державної політики щодо екологізації економіки, яка б передбачала впровадження та реалізацію принципів раціонального природокористування та мінімізацію негативного впливу на екологічні об'єкти при здійсненні антропогенної діяльності [1].

Економіко-екологічна безпека спрямована на виявлення, попередження та нейтралізацію різного роду негативних явищ і процесів. Вона сприяє раціональному використанню природно-ресурсного потенціалу, збалансованому та пропорційному розвитку екологічної системи. З огляду на важливість дослідження суті та особливостей економіко-екологічної безпеки регіону варто розглянути відповідну дефініцію та визначитися із сутністю цієї категорії.

Визначення терміну «економіко-екологічна безпека» у літературних джерелах найчастіше подано як поєднання окремих термінів: «екологічна безпека» та «економічна безпека». Так, А. Юрченко, дає визначення, що трактує економічну безпеку як складну багатофакторну категорію, яка дозволяє зберігати стійкість до зовнішніх та внутрішніх загроз, характеризує здатність національної та регіональної

економік до розширеного самовідтворення для задоволення потреб громадян, суспільства і держави на якомусь визначеному рівні розвитку [2]. Проте А. Гуменюк вважає, що економічна безпека – це стан економіки, для якої характерна спроможність до самовиживання і розвитку в умовах реформування, присутності внутрішніх і зовнішніх небезпек та дії важкопрогнозованих чинників [3].

Згідно ст. 50 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" екологічна безпека – це такий стан навколишнього середовища, коли гарантується запобігання погіршення екологічної ситуації та здоров'я людини, з метою державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища передбачається:

- контроль за дотриманням вимог екологічної безпеки;
- проведення ефективних і комплексних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- практика раціонального використання природних ресурсів;
- досягнення погодженості між державними природоохоронними органами і громадськістю у галузі охорони навколишнього природного середовища [4].

Дефініція «екологічна безпека» трактується окремими науковцями як сукупність певних властивостей навколишнього середовища і створюваних цілеспрямованою діяльністю людини умов, за яких з урахуванням економічних, соціальних чинників і науково-обґрунтованих навантажень на об'єкти біосфери утримуються на мінімально можливому рівні ризику антропогенний вплив на навколишнє середовище і негативні зміни, що відбуваються в ньому, забезпечується збереження здоров'я життєдіяльності людей і виключаються віддалені наслідки цього впливу для теперішнього і наступних поколінь [5]. На наш погляд, останнє визначення доволі складне і за умови його доповнення визначенням категорії «економічна безпека» виникає необхідність узагальнення і спрощення поданих вище термінів.

На цій основі ми пропонуємо визначення економіко-екологічної безпеки, яке враховує динамічність економічної системи, її складність і не лінійність взаємопов'язаної системи та її складових.

Отже, під економіко-екологічною безпекою розуміємо стан регіону, що характеризується рівновагою між динамічним розвитком складових економічної системи і її зв'язків, з одного боку, та архітектурою екологічної системи у взаємодії її елементів з урахуванням ресурсозабезпечення та відтворення асиміляційного потенціалу, з іншого.

Для дослідження поданої вище складної категорії, яка перебуває на межі дисциплінарних поєднань доцільно визначити її цілі, принципи, завдання, учасників та інструменти впливу, управління та регулювання.

Однією з основних цілей економіко-екологічної безпеки є:

- досягнення максимальної продуктивної регіональної економічної системи;
- мінімізація порушень її рівноваги при взаємодії зовнішніх чинників;
- підвищення стійкості до цих впливів.

Економіко-екологічна безпека виступає як з'єднуючий елемент, своєрідний баланс між екологічним середовищем і темпами економічного розвитку, в результаті чого забезпечується ефективність їх взаємодії.

Розглянемо якими показниками у світовій спільноті характеризується рівень екологічної безпеки та місце у ній України.

Відповідно до результатів глобального дослідження, яке було проведено Єльсинським і Колумбійським університетами у співпраці з Всесвітнім економічним форумом, було підготовлено та опубліковано рейтинг країн світу за рівнем екологічної ефективності у 2018 році. Відповідно до результатів даного рейтингу Україна посіла 109-те місце (рис. 1), що свідчить про неефективність та нераціональність використання природних ресурсів [6].

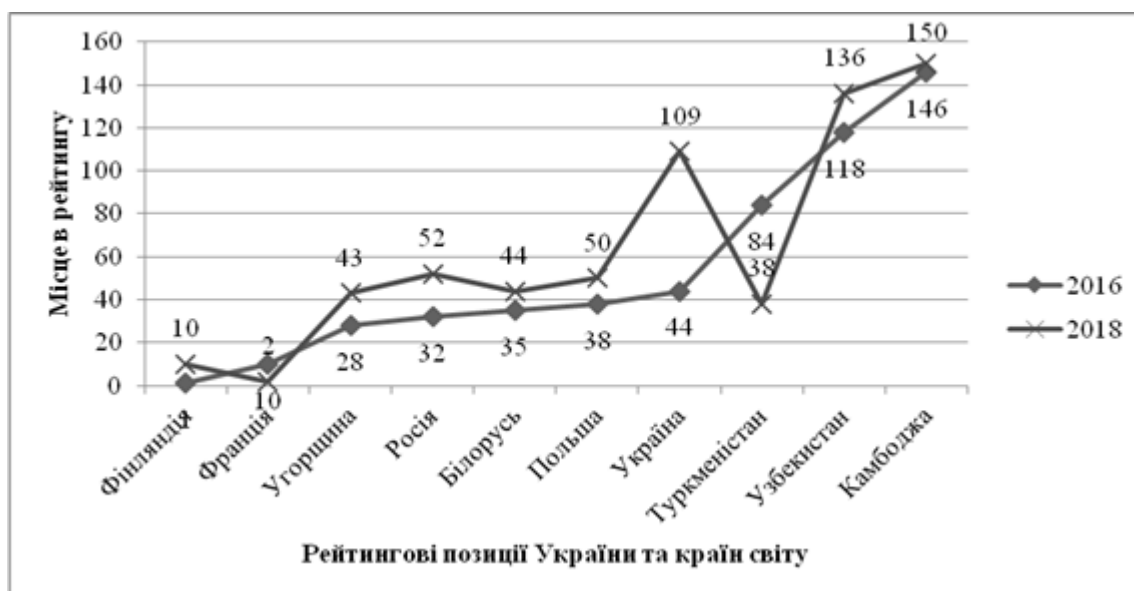

Рис. 1. Позиція України в рейтингах екологічної ефективності у 2016 та 2018 рр.
(Складено автором на основі [6])

Відповідно до індексу екологічної ефективності у 2018 році стан навколишнього середовища України, оцінюється як негативний. Загалом екологічно чистою в нашій країні вважається лише 6% території [6]. Так, при загальному 109 місці в рейтингу екологічної ефективності, Україна займає 140 позицію з 180 країн за критерієм біорозмаїття та середовище проживання». Цей показник демонструє управлінські дії країни щодо вирішення проблем зі збереженням видів в межах власних кордонів; 81 місце – за показником забрудненості повітря діоксидом азоту, що негативно впливає на здоров'я населення і визначає якість повітря. Найкраще, 15 місце посідає Україна за показником динаміки інтенсивності забруднення важкими металами [6].

Формування економіко-екологічної політики на рівні держави повинно здійснюватися з використанням системного підходу та виокремлення регіональних складових з урахуванням особливостей розвитку окремих регіонів. При цьому даний процес починає відбуватись у межах стійкого розвитку регіону з метою досягнення соціальних орієнтирів та пріоритетів та орієнтуватися на реальні показники соціального, екологічного та економічного стану регіону. Система забезпечення економіко-екологічної безпеки регіону включає сукупність законодавчих, технічних, управлінських, організаційних заходів, спрямованих на створення оптимальних умов забезпечення інтересів всіх її учасників (суспільство, суб'єкти господарювання, держава).

Значна диференціація галузевої та територіальної структури економіки, диверсифікований регіональний екологічний простір держави, застосування уніфікованих методів та інструментів за таких умов не може дати очікуваного ефекту, оскільки використання засобів має специфічний аспект до умов та потреб конкретного регіону. Необхідність формування та вибору стратегії забезпечення економічної та екологічної безпеки регіону визначається реаліями сучасності [7].

Основними принципами економіко-екологічної безпеки регіону є:

- зобов'язання – визначення екологічних аспектів та вплив діяльності на навколишнє середовище;
- планування – розробка плану дій щодо досягнення поставлених цілей та завдань екологічної політики;
- впровадження – для реалізації екологічної програми необхідне застосування запланованих заздалегідь заходів для досягнення поставлених цілей;
- оцінка – оцінка досягнутих результатів, здійснення моніторингу екологічних показників діяльності;
- перевірка – моніторинг системи екологічного менеджменту;

– вдосконалення – усунення недоліків виявлених на попередніх етапах, вдосконалення вже існуючи.

Врахування вимог економіко-екологічної безпеки регіону має забезпечуватися за такими основними напрямками: впровадження організаційно-економічного механізму врахування вимог економіко-екологічної безпеки в управлінні використанням експортно-імпортного потенціалу регіону; експортно-імпортна політика, орієнтована на забезпечення економіко-екологічної безпеки регіону; екологічно-орієнтована структурна перебудова економічної системи регіону; формування в даному регіоні екологічно орієнтованих потреб споживачів.

До учасників, які повинні реалізувати та контролювати виконання визначених завдань у межах відповідної політики та за дотримання поданих вище принципів відносимо:

- організації та установи, що входять в систему державного управління, у компетенції яких знаходиться вирішення стратегічних і тактичних завдань оптимізації природного середовища регіону;
- організації, безпосередньо зайняті природоохоронною діяльністю, для яких ця діяльність є основною;
- наукові установи, в програму діяльності яких включені дослідження, спрямовані на вирішення екологічних проблем, а також освітні установи, що займаються підготовкою фахівців, бакалаврів і магістрів в галузі екології та екологічного менеджменту;
- громадські організації, зацікавлені в забезпеченні збереження природного середовища регіону і, таким чином, у підвищенні якості життя його населення.

При цьому застосовуються такі напрями регулювання:

- нормативно-правове (законодавчі обмеження та стимули, міжнародні екологічні стандарти, норми, нормативи, ліміти, квоти);
- адміністративне (функціонування на основі сучасних регламентів системного екологічного управління: дозволи, ліцензування, сертифікація, санкції, експертиза проектів, моніторинг, аудит);
- організаційне (формування та розвиток корпоративних систем екологічного управління упровадження інтегрованої системи менеджменту якості довкілля на макро-, мезо-, макрорівні);
- фінансово-економічне (природо-ресурсні платежі та збори за забруднення довкілля, купівля-продаж прав на забруднення природного середовища, інтервенція з метою корекції цін і підтримки виробників, кредити, субсидії, прискорена амортизація, екологічні фонди, екологічні банки, екологічне страхування).

Регіональні органи влади повинні мати у своєму арсеналі достатню кількість важелів економічного та екологічного регулювання для забезпечення економіко-екологічного безпечного розвитку території в межах обраного регіонального стратегічного курсу.

Критерієм вибору забезпечення економіко-екологічної безпеки регіону є її екологічна, економічна та соціальна статистика. Вона визначається результатами аналітичних розрахунків на стадії діагностики та свідчить про рівень екодеструктивного впливу на систему «навколишнє середовище – населення – економіка регіону». Дана діагностична умова економічної та екологічної безпеки дає змогу сформулювати цільові орієнтири досягнутих економічних та екологічних напрямків.

Провідною ознакою економіко-екологічної безпеки регіону є гнучке поєднання засобів жорсткого та м'якого регулювання. Оскільки, з одного боку, наявність значної кількості факторів, які дестабілізують економічну та екологічну рівновагу, вимагає жорсткого регулювання економічних процесів у регіоні, що дозволить не допустити погіршення якісних параметрів середовища. А з іншого – потреби забезпечення сталості та стабільності функціонування системи «навколишнє середовище – населення-економіка» регіону потребує пошуку заходів, методів та інструментів, які будуть відзначені максимальною економіко-екологічною ефективністю. Це і визначає потребу ефективної комбінації засобів жорсткого та м'якого регулювання, контролю та економічного стимулювання.

Регіони, що перебувають в екологічно-ризикованому стані, можуть також використовувати дисипативну систему регулювання економіко-екологічної безпеки

(лат. – поширення) відновлення своєї екологічної рівноваги. Суть цієї системи полягає в орієнтації на своєчасне визначення та уникнення дестабілізуючих чинників, які потенційно можуть служити причиною негативного впливу на підтримку економічної та екологічної безпеки регіону та поступове покращення нормативної документації у сфері економічної та екологічної безпеки. Відповідні інструменти в даному випадку є засобом економічного стимулювання, що мотивують суб'єктів господарської діяльності до раціоналізації використання ресурсів та впровадження природоохоронних заходів та дій соціально-психологічного характеру.

Спільною рисою регіонів, що перебувають у небезпечній економічній та екологічній ситуації, є наявність значної кількості екодистрофічних чинників, які призвели до порушення економічної та екологічної рівноваги, та потребують локалізуючого впливу, стабілізації екологічної ситуації та поступового відновлення економічно-екологічної рівноваги у системі «навколишнє середовище – населення – економіка».

Важливою особливістю підвищення масової свідомості та громадської думки є забезпечення економіко-екологічної безпеки регіону [8]. Розуміння її цінності, як на національному, так і на міжнародному рівнях, є основою для ряду держав в забезпеченні не лише екологічної безпеки, але й посиленні економічних положень у системі міжнародних відносин. Вона базується на тому, що глобальна переорієнтація вимог до товарів та послуг, які відповідають певним екологічним критеріям, призведе до серйозної високоякісної реорганізації світового ринку, при якій продукція цих держав буде найбільш конкурентоспроможною.

Розвиток регіону, зокрема, зосереджує увагу не лише на економічному зростанні, а й на екологічних життєвих умовах людини, відкриває можливість реорганізації найбільш динамічного критерію якості життя – індикатору екологічного прогресу в індикатор початкового соціально-економічного зрушення. Оскільки помітне поліпшення екологічної ситуації невіддільне від раціоналізації економічної та зростання соціальної участі громадян на конкретному рівні, цей рівень є оптимальним для визначення проблеми переходу до сталого розвитку.

Тільки на рівні громадських організацій та можливостей вирішення місцевих проблем можна в повній мірі враховувати її культурні, етнічні та релігійні особливості, багаторічний досвід корінних народів та його традицій. Місцеве співтовариство та оцінка його глобальних та державних інтересів та проектів є ключовою ланкою у створенні системи зворотного зв'язку у процесі прийняття рішень між центром та нижчим рівнем.

У відносинах місцевих громад та центру особливу увагу слід приділяти виділенню допомоги тим, які ставлять у пріоритети національні інтереси забезпечення екологічних, зовнішньоекономічних та оборонних питаннях [6].

Забезпечення економіко-екологічної безпеки в різних сферах регіонального рівня можна вважати економічно корисним і доцільним завдяки послідовному виконанню низки таких заходів:

- розробка і прийняття міською радою екологічної політики;
- екологічний аналіз діяльності підрозділів;
- кількісна оцінка важливості їх екологічного впливу;
- створення реєстру екологічних впливів для вдосконалювання управління;
- вивчення вітчизняного та закордонного передового досвіду;
- складання програми поліпшення діяльності та її виконання;
- нові процедури управління та їх формалізація;
- внутрішні економіко-екологічні аудити.

- Економіко-екологічна безпека розвитку передбачає роботу в наступних напрямках:
- прийняття курсу на досягнення соціальної справедливості як основи стратегії сталого розвитку. В рамках даного курсу основну увагу слід приділяти верховенству права, забезпеченню соціальної та екологічної безпеки та зменшенню розриву у розмірах доходів найбільш забезпечених громадян та бідного населення;
 - приділити першочергову увагу соціальним аспектам стратегії сталого розвитку на місцевому рівні, де процес розробки та прийняття рішень нерозривно пов'язаний з реальними інтересами конкретних людей, які мають відношення до видимих проблем і

готові нести відповідальність за такі рішення. На цьому рівні існують локальні системи цінностей та пріоритетів, проте проблема формування стійкого соціального середовища є найбільш помітною та конкретною – системне мислення формується більш інтенсивно, ефективніше проходить процес інтеграції економічних, природоохоронних та соціальних заходів, і досягнення соціальної справедливості.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Пріоритетні особливості економіко-екологічної безпеки регіону, які полягають в формуванні позитивного іміджу регіону за умов підвищеної інтенсивності розвитку економіки, ринків та зростання обсягів виробництва підприємствами усіх галузей та сфер діяльності мають враховувати: структурну екологічно-орієнтовану перебудову; зміну інвестиційної політики з врахуванням екологічних пріоритетів; переходу до політики ресурсозбереження; формування екологічної етики та культури суспільства.

Усі ці особливості в тій чи іншій мірі позначаються на розвитку регіону. Важливу роль в формуванні економіко-екологічної безпеки регіону відіграють важелі економічного механізму. Перехід економіки на екологічні засади повинні здійснюватись в умовах зміни законодавчого поля щодо сприяння екологізації економіки.

Список використаних джерел:

1. Яценко Л. Напрямки державної політики щодо екологізації національної економіки [Електронний ресурс] / Л. Яценко // Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу - <http://www.niss.gov.ua/articles/807/>.
2. Юрченко А.Ю. Особливості формування політики забезпечення економічної безпеки: перспективи для України в контексті міжнародного досвіду [Електронний ресурс] / А.Ю. Юрченко. – 2016. – Випуск № 2. – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/2_ukr/79.pdf.
3. Гуменюк А.М. Безпека структурно-інституціональної трансформації економіки регіону: теоретичні основи та прикладні аспекти: монографія / А. М. Гуменюк. – К. : НІСД, 2014. – 468 с.
4. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : Закон України / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12/page3>.
- 5.. Петрук В.Г., Клименко М.О., Мудрак О.В. Вступ до фаху. Підручник для студентів напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» [Електронний ресурс] / В.Г. Петрук, М.О. Клименко, О.В. Мудрак. – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2011. – 203 с. - Режим доступу: http://eco.com.ua/sites/eco.com.ua/files/lib1/navch_mat/vidhody/vstup_do_fahu/r9_vstup_do_fahu.pdf.
6. Позиції України в рейтингу екологічної ефективності у 2018 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciyi-ukrayiny-v-reytingu-ekologichnoyi-efektyvnosti-u-2018-roci>.
7. Потапенко В. Еколого-техногенні проблеми в Україні, що потребують першочергового реагування [Електронний ресурс] / В. Потапенко // Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/577/>
8. Внукова Н., Мацкевич Г. Ефективність використання природних ресурсів в Україні в контексті концепції сталого розвитку [Електронний ресурс] / Н. Внукова, Г. Мацкевич. – Режим доступу – http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/5476/1/ebzr_216-2017_1-148-153.pdf
9. Вергун А. Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації / А. Вергун, І. Тарасенко // Вісник КНУТД. – 2014. – №2. – С.201-209.
10. Ігнатова Т. Інституціональне середовище в розвитку конкурентоспроможності регіональної економіки [Електронний ресурс] / Т. Ігнатова. – Режим доступу -: <http://econom.nsc.ru/conf08/info/Doklad/ignat2.doc>.

References:

1. Yatsenko, L. Napramky derzhavnoi polityky shchodo ekologizatsii natsionalnoi ekonomiky [Directions of the state policy on ecologization of the national economy] [Electronic resource] // *Analitychna zapyska. Natsionalnyy instytut strategichnyh doslidzhen [Analytical note. National Institute for Strategic Studies]* – Access mode: <http://www.niss.gov.ua/articles/807/> [in Ukrainian].
2. Yurchenko, A. (2016) Osoblyvosti formuvannya polityky zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky: perspektyvy dlya Ukrainy v konteksti mizhnarodnoho dosvidu, 2. – Access mode: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/2_ukr/79.pdf [in Ukrainian].
3. Humenyuk, A. (2014) Bezpeka strukturno-instytuttsionalnoyi transformatsiyi ekonomiky rehionu: teoretychni osnovy ta prykladni aspekty. K., NISD, 468 [in Ukrainian].
4. Pro okhoronu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha [Electronic resource] : ZU. – Access mode: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12/page3/> [in Ukrainian].
5. Petruk, V., Klymenko, M., Mudrak, O. (2011) Vstup do fakhу. Pidruchnyk dlya studentiv napryamu pidhotovky 6.040106 “Ekolohiya, okhorona navkolyshnoho seredovyshcha ta zbalansovane pryrodokorystuvannya” Vinnytsya: UNIVERSUM-Vinnytsya, 203. – Access mode: http://eco.com.ua/sites/eco.com.ua/files/lib1/navch_mat/vidhody/vstup_do_fahu/r9_vstup_do_fahu.pdf. [in Ukrainian].

6. Pozyttsii Ukrainy v reytyngu ekologichnoi efektyvnosti u 2018 rotsi [Positions of Ukraine in the rating of ecological efficiency in 2018.] – Access mode: <http://edclub.com.ua/analytika/pozyciyi-ukrayiny-v-reytyngu-ekologichnoyi-efektyvnosti-u-2018-roci> [in Ukrainian].
7. Potapenko, V. Ekologo-tehnogenni problemy v Ukraini, shcho potrebuut pershocherhovogo reaguvanya [Ecological and Technogenic Problems in Ukraine Needing Emergency Response] [Electronic resource] *Analitychna zapyska. Natsionalnyy instytut stratehichnyh doslidzhen [Analytical Note. National Institute for Strategic Studies]* – Access mode: <http://www.niss.gov.ua/articles/577/> [in Ukrainian].
8. Vnukova, N., Matskevych, H. (2017) Efektyvnist vykorystanya pryrodnyh resursiv v Ukraini v konteksti kontseptsii stalogo rozvytku [Efficiency of the use of natural resources in Ukraine in the context of the concept of sustainable development] [Electronic resource] – Access mode: http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/5476/1/ebzr_216-2017_1-148-153.pdf [in Ukrainian].
9. Verhun, A. (2014) Kontseptsia stalogo rozvytku v umovah globalizatsii [Conception of sustainable development in the conditions of globalization], *Visnyk KNUTD [The Bulletin of the KNUTD]*, 2 [in Ukrainian].
10. Ihnatova, T. (2017) Instyutsionalne seredovyshche v rozvytku konkurentospromozhnosti rehionalnoi ekonomiky [Institutional environment in the development of competitiveness of the regional economy] [Electronic resource]. – Access mode: <http://econom.nsc.ru/conf08/info/Doklad/ignat2.doc> [in Ukrainian].

KLIEVTSOVA Olena Nikolaevna,

postgraduate student of the Department of
Management and Economics Security (PhD, Doctor of Philosophy),
Cherkasy National University named after Bohdan Khmelnytsky,
Cherkasy, Ukraine
lenusarik93@ukr.net

FEATURES OF PROVIDING ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL SAFETY OF THE REGION

Abstract.

Introduction. *Economic and environmental issues in the context of globalization, active integration and enlargement of the scale enterprises in all economic sectors, is particularly relevant for understanding the limited natural resources and rapid reduction of assimilative capacity of the environment.*

Purpose. *The main purpose of this article is to study the peculiarities of ensuring the economic and ecological safety of the regions of Ukraine.*

Methods. *The methodological basis of the study is a set of methods of cognition: generalization, cross-comparisons, historical-logical and retrospective methods, factor analysis, statistical methods: mass observation.*

Results. *In the article the features of providing of economic-ecological safety of regions of Ukraine are investigated. Theoretical approaches to definition of concepts "economic safety" and "ecological safety" are given; the author's definition of the definition "economic-ecological safety" is proposed; defined and analyzed the main objectives of economic-ecological safety; the place of Ukraine in the world rankings of the world in terms of environmental efficiency in 2018; principles of economic and ecological safety of the region; defined participants who must implement and control the implementation of tasks of economic and environmental security; the directions of development of economic-ecological safety are offered.*

Originality. *The question of substantiating the peculiarities of economic and ecological safety in the regions of Ukraine remains relevant in connection with the development of markets, economics, use of resources and management peculiarities..*

Conclusion. *Priority features of the economic and ecological safety of the region, which consist in forming a positive image of the region in the conditions of increased intensity of economic development, markets and growth of production volumes by enterprises of all sectors and fields of activity, should take into account: structural environmental-oriented restructuring; change of investment policy taking into account environmental priorities; transition to resource conservation policy; formation of ecological ethics and culture of society.*

All these features in one way or another affect the development of the region. An important role in shaping the economic and ecological security of the region is played by the levers of the economic mechanism. The transition of the economy to the ecological principles should be carried out in conditions of changing the legislative field in order to promote the ecologization of the economy.

Key words: *economic and ecological safety, regional authorities, image of the region, ecologization of the economy, index of ecological efficiency.*

*Одержано редакцією: 28.11.2017
Прийнято до публікації: 12.12.2017*